

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Вяра Александрова Ангелова

Факултет по журналистика и масова комуникация, Софийски университет „Св.

Климент Охридски“, научно направление 3.5 Обществени комуникации и

информационни науки (журналистика)

върху научните трудове за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност професор по ПН 3.5. Обществени комуникации и информационни науки, обявен в ДВ

бр. 64/16.08.2016 г.,

с единствен кандидат доц. д-р Десислава Любомирова Бошнакова

I. Изследователска дейност и резултати.

Кандидатката се явява на конкурса за академичната длъжност професор с монографичния труд „Колективната мъдрост (краудсорсинг)“.

Монографията представлява самостоятелен труд и е първият по рода си опит на български автор за по-пълно експертно осмисляне на явлението краудсоринг в широко научно поле. Намирам направеното изследователско усилие за изключително актуално, а подходът за модерен и адекватен на стила на разглежданата тема. В текста се прави изчерпателен преглед на феномена краудсорсинг в различни области: маркетинг, ПР, журналистика, наука, образование и пр. Обърнато е внимание на генезиса на краудсорсинга – както с примери от до-Интернет епохата, така и с преглед на активизма от Уеб 2.0. Като най-ценна откроявам практическата част на труда, посветена на планирането и провеждането на кампании, включващи краудсорсинг. Внимателно е проследено приложението на краудсоринга като инструмент за повишаване на капацитета на компаниите чрез съучастието на принадлежните към тях групи.

Авторката извежда промените, които настъпват (и най-вероятно ще продължават да настъпват) като последица от разрастващата се власт, която се дава на *тълтата* в сектори, запазени в миналото приоритетно за специалистите. Според Бошнакова този своеобразен процес на „демократизиране“ на сферите е положителен, доколкото чрез краудсорсинга се реализира „колективна интелигентост“, която в определени случаи може да се окаже по-ефективна от индивидуалната. Отчитайки възможните етични препятствия и нежелани проявления, авторката все пак смята,

че по-силният потенциал на тълпата е мъдростта, която трябва да бъде умело управлявана (курирана по думите на Бошнакова).

Оставям настрана собствения си скепсис към възможността на тълпата да генерира смислени действия/продукти и няма да влизам в спор с тезите на авторката. Бих искала обаче да споделя впечатлението си за известна неаргументираност в използването на понятието *тълпа*, което в социалните науки има дълга история и ясни маркери. Важно е да отбележа, че авторката съзнава възможните критики по отношение на извеждането на понятието и още в уводните думи заявява рамките на своето изследване. Бошнакова се опитва да представи нова трактовка, ново съдържание на понятието *тълпа*. Държа да подчертая, че приемам, че новото явление краудсорнинг най-вероятно се нуждае от нов тип разбиране за тълпата. Толерирам и опита на авторката да намери най-точния аналог и превод на български на думата crowd. Струва ми се обаче, че текстът щеше да бъде по-силен в тази част, ако извеждането на понятието *тълпа* не започваше с краудсоринга, а беше стъпил (дори и по-общо) на проследяване на трансформациите на понятието. Дори само за да стане ясно новото му звучене. Не мисля, че това би затруднило кандидатката, още повече, че тя познава и цитира тезите на Льо Бон (например). Позволявам си да мисля, че подобна хронология би била от полза, защото тя би дала по-голяма тежест при отстояването на употребата на понятието *тълпа* от авторката. На места *тълпата* е представена като общност, като колектив, като гражданско проявление – понятия, които ми се струват по-близки до анализирания примери и по-малко работещи като синоним на *тълпа*. В контекста на ПР-а и мениджмънта тълпата се явява като публика/потребител/клиент или публика-потребител. Именно превръщането на голямата тълпа в разночислени групи с различни проявления и дейности е централният въпрос за краудсоринга и смятам, че Бошнакова е успяла да открие промените и проблемите около този въпрос.

Общата ми оценка по представената монография е положителна.

Кандидатката е представила също списък с публикации, от които четири са на английски език и четири са книги, публикувани след заемането на длъжността „доцент“. Всички те са свързани с различни аспекти на темата за ПР-а. Голяма част от публикациите са в издания на НБУ, което е важна проява на уважение на изследователя към институцията, в която работи.

Кандидатката е депозирала и списък, изготвен от библиотеката на НБУ, с 11 цитирания от други автори.

Представената изследователска и творческа програма от кандидатката е изобилна на активности и най-разнообразни дейности – от усъвършенстване на програми, през участие в международни изследователски екипи до разработване на нови форми и формати за събития в и за НБУ. Програмата напълно отговаря на всеотдайността, с която Десислава Бошнакова работи като преподавател в НБУ и съм напълно убедена, че тя ще я реализира, независимо от амбициозния обем на заложените задачи.

II. Учебна и преподавателска дейност

Вярвам, че колегите от журито, които представляват НБУ, ще направят по-пълнен анализ на преподавателската дейност на доц. Бошнакова, затова аз ще се спра само на предоставената за конкурса фактология.

Средната оценка от студентското мнение за работата на Десислава Бошнакова в периода 2012-2016 година е отличен 4,67 по петобалната система. Подобна висока оценка няма нужда от коментар, тъй като еднозначно показва отличните преподавателски умения на доц. Бошнакова. Още повече, че тя води много и различни дисциплини в няколко специалности в университета, в това число бакалаври и магистри. Заетостта ѝ (аудиторна и извънаудиторна) надхвърля изискуемия минимум. В дисциплините, които води на английски език, активно работи с Еразъм-студенти.

Доц. Бошнакова има една успешно завършила докторантка, която вече е редовен асистент в департамент „Масови комуникации“ на НБУ. Научен ръководител е на 58 дипломанти (само през 2015 г. те са 7 на брой – бакалаври и магистри).

Всички необходими материали за нейните дисциплини са качени в системата Moodle и електронния каталог на НБУ.

Доц. Бошнакова е била гост-лектор в САЩ, Великобритания, Финдландия и Македония. Обучител и консултант на редица компании в сферата на ПР.

Оценката ми за учебната и преподавателската дейност на Десислава Бошнакова е положителна.

III. Административна и обществена дейност.

Десислава Бошнакова е активен член на академичната общност на НБУ като участник в различни съвети, комисии и журита. В периода 2011-2012 е заместник-ректор на НБУ по ПР и международна дейност.

Бошнакова е и член на много организации в страната и чужбина. Тя е търсен експерт в областта на ПР-а и ефективната комуникация. Основна нейна заслуга е популяризирането на професията на ПР-специалиста и налагането на професионалните стандарти в областта. Като неин принос можем да отбележим активната ѝ работа по осъществяването на връзка между образованието и практиката по ПР.

IV. Лични впечатления от кандидат

Познавам Десислава Бошнакова като колега още от работата ни като журналисти в списание „Медиа свят“, а по-късно и като колега в университета. Впечатленията ми от нейната работа (в екип и индивидуално) са отлични. Тя е амбициозна и трудолюбива, умее да поема отговорност за задачите, които извършва. Притежава необходимото за изследователя любопитство и автентично желание за опознаване на нови пространства (географски и духовни). Всичко това ме кара да мисля, че нейните личностни качества напълно удовлетворяват изискванията за развитието ѝ като професор в НБУ.

Заклучение:

Въз основа на всичко казано дотук, изразявам своята положителна оценка за кандидатурата на доц. Десислава Любомирова Бошнакова за заемането на длъжността „Професор“ и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да сторят същото и да предложим кандидатурата ѝ за избор от академичния съвет на НБУ.

София, 10.01.2017

Доц. д-р Вяра Ангелова

Факултет по журналистика и масова комуникация

Софийски университет „Св.Климент Охридски